

Toevallig heb ik de hand gelegd op een afschrift van een oorkonde, die in het stedelijk archief bewaard werd en van juli 1794 dagtekende. (1) Door de gezworen landmeters en prijzers van het land van den Vrijen, J. Van Sieleghem en J.F. Ramoudt wordt er in de schade be- raamd welke de Weduwe van Pieter Rotsaert in juli 1794 had geleden door het onder water zetten van de Sint-Catherina-Polder.

Deze vrouw was toen pachteres van een hofstede, genaamd " 't Blauw Kasteel", hofstede die later tot herberg gediend heeft en sedert ja- ren reeds, met de uitbreiding van de stad, verdwenen is, om alleen nog te blijven bestaan in de herinnering van oude Oostendenaars en vooral in de naam van een stadswijk die iedereen genoegzaam kent. In zijn "Toponymisch Woordenboek" citeert Karel de Flou voor "'tBlauw Kasteel" als oudste tekst een advertentie in augustus 1829 gedrukt en waarin er spraak is van "Hofstede het Blauw Kasteelken" in de ge- meente Stene. Het grondgebied van Stene heeft zich namelijk tot om- streeks 1870 uitgestrekt tot aan het huidig Burgerlijk Hospitaal en zelfs door een soort inham tot aan de plaats waarop in 1900 de Sint- Jozefskerk gebouwd werd of althans de grondvesten er voor gezet. De akte van 1794 is buitengewoon belangrijk, niet zozeer omdat zij van deze hofstede gewaagd, dan omdat zij herinnert aan een zeer be- langrijke gebeurtenis, namelijk de inname van Oostende door de Fransen op 1 juli 1794.

De Engelse troepen die onze stad tegen de Republikeinen moesten ver- dedigen en waarvan de later zo beroemd geworden hertog van Welling- ton, toen nog maar Sir Arthur Wellesley, een regiment aanvoerde, na- melijk het 33ste (met als graad van luitenant-kolonel) hadden in de maand juni heel het omliggende onder water gezet met het onvermijde- lijk gevolg dat een groot gedeelte van de oogst verloren ging en heel weinig gered kon worden.

Ziehier trouwens hoe deze akte opgesteld werd.

"Extrait uit het Cohier van Prijzie der beschadigde en vernietigde vruchten in den polder van Sinte Catherine nevens de stad Oostende ter cause van d'inomdatie der zeewateren gevloeid zoo door de

.../...

(1) deze oorkonde is in vlammen opgegaan bij de brand van de Stads- bibliotheek op 27 mei 1940.

.../...

Catherinesluis binnen de zelfde stad als door de coupuren en der zeedijken, bij orders van den Generaal Majoor Stewart in den dienst van zijne Britanique Majesteit en ten dien tijde commandant van het voorzeide Oostende, begonnen op de 16° der maand juni 1794 en geëindigd of afgetrokken den 2^e juli daarna, datum van het overgaan der zelfde stad aan de Franschen".

De Generaal-Majoor had dus de polder doen blank zetten vanaf 16 juni. Hij had niet alleen de sluis van de polder doen openen, doch ook nog de zeedijk op verschillende plaatsen doen doorbreken en de pachteres van het Blauw Kasteel leed hierdoor veel schade.

De akte bevat een opsomming van al het groente dat door het water bedorven werden : bonen, erwten en vitsen, waarvoor de schade zeer groot was en die als totaal verloren moest beschouwd worden, dan het gras, waar het grootste gedeelte, het sukrioen, de tarwe en het klaver waarvan de helft bedorven was, terwijl de haver voor drie zevenden slechts als verloren beschouwd werd.

Al de schade werd in rekening gebracht en werd geschat op 647 pond, 11 schellingen en 1 stuiver. Er werd weliswaar ook nog 72 pond gerekend voor de schade geleden door het gebruik van de weiden als park der militaire voituren en exercitie van de artillerie.

Ziehier thans enkele bijzonderheden nopens de inname van de stad. Den 1 juli 1794 's avonds te vijf uur kwamen een vijftal franse huzaren met een officier aan de ponton ten Oosten van de haven. Zij deden zich met hun paarden overzetten, doortrokken de stad en reden langs de Westpoort weer uit, het gros van hun leger tegemoet. Enige uren later was dit leger voor de stad en het Schepencollege ging voor de Westpoort staan om aan de franse Generaal Moreau de sleutel van de stad aan te bieden. De overhandiging van de stads-sleutels en de aankomst van de huzaren aan het ponton zijn door de Oostendse kunstschilder Richard Hansoul op doek gebracht, evenals zovele andere kunstvolle schilderijen die de geschiedenis van Oostende weergeven. Deze merkwaardige schilderijen werden destijds in het museum van het Fort Napoleon op de Vuurtorenwijk tentoongesteld en bevinden zich thans ergens op het Stadhuis en het Vredegerecht.

Ed. Vanalderweireldt.